

підприємство часто може уникнути витрат у процесі розвитку нових процедур.

Отже, узагальнюючи все викладене, можна зробити висновок, що важливість внутрішньогосподарського контролю як фактора економічної безпеки бізнесу є вкрай необхідною на підприємствах, установах, організаціях.

УДК [(657.05: 351.863)(048.83)]

Гнилицька Л. В.,

д.е.н., професор, професор кафедри
обліку підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОТРЕБ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Економічна безпека України — це насамперед безпека економічних взаємин вітчизняних суб'єктів господарювання, що характеризується результативністю їх діяльності. Разом з тим реалії сьогодення вказують на загострення протиріч у сфері економіки, які проявляються у зростанні недобросовісної конкуренції, корупції та хабарництва, шахрайстві, маніпулюванні фінансовими показниками тощо. Структура економічних злочинів досить різноманітна. Так, у 2012 році 73 % опитаних підприємств заявили, що постраждали від незаконного привласнення майна, 60 % респондентів регулярно у своїй діяльності зіштовхуються з корупцією та хабарництвом, а 30 % опитаних зазначають, що найсуттєвіші економічні злочини спричинили маніпуляції з фінансовою звітністю.

В умовах необхідності посилення контролю за діяльністю вітчизняних суб'єктів господарювання виникає нагальна потреба модернізації їх обліково-аналітичної системи, здатної виступати інформаційним підґрунтям управління ризиками шахрайства в середині підприємства та зловживаннями з боку контрагентів.

Удосконалення обліково-аналітичної системи потребує розвитку теоретичних, методичних та організаційних положень обліку та аналізу з метою формування інформаційної системи стратегічного типу, у якій поряд з внутрішніми вимогами щодо задоволення інформаційних потреб враховуються параметри та вимоги

зовнішнього середовища. Відтак, для підтримання економічної безпеки, поліпшення обліково-аналітичної системи слід здійснювати за такими напрямками:

— удосконалення теоретичних основ обліку та аналізу як інформаційної основи для прийняття рішень щодо безпечного функціонування підприємства;

— пошук нових (чи адаптація існуючих) методик обліку та оцінювання для формування методичного забезпечення моніторингу внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства з метою своєчасного виявлення та упередження загроз його стійкому функціонуванню та оцінювання конкурентних переваг;

— розширення організаційно-методичного інструментарію обліку та аналізу для підвищення достовірності облікової інформації та зниження рівня професійного ризику бухгалтера.

На сьогодні здобутки економічної науки потрібно оцінювати з позицій перспектив їх практичного застосування. Однак, існуюча теорія бухгалтерського обліку та аналізу уже не забезпечує можливостей адекватного оцінювання практики перебігу економічних подій у реальних ринкових умовах, оскільки ґрунтується на вивченні переважно статичних економічних процесів, в той час як більшість підприємств існують в динамічних умовах невизначеності. Тому відправною точкою модернізації теоретичних основ обліку та аналізу відповідно до потреб інформаційного забезпечення економічної безпеки повинно стати обґрунтування доцільності розширення їх предмета та об'єкта.

Розширення об'єкта обліку та аналізу повинне здійснюватися за рахунок різноманітних аспектів зовнішнього середовища. Це, у свою чергу, спричинить зміщення акцентів і у визначенні предмета вивчення обліку та аналізу.

З позицій забезпечення економічної безпеки предметом досліджень у системі обліково-аналітичного забезпечення повинні стати ретроспективні та перспективні параметри господарської діяльності підприємства та його зовнішнього середовища, що передбачає розширення традиційного предмета в просторі (зовнішнє середовище) та в часі (майбутні дані). Вважаємо це цілком виправданим, оскільки більшість управлінських рішень у системі економічної безпеки носять упереджувальний характер, а на їх прийняття впливають поряд з внутрішніми і зовнішні фактори.

При формуванні методичного забезпечення діяльності з підтримання стійкого та безпечного функціонування суб'єктів господарювання слід врахувати наступні напрями:

— застосування облікових та аналітичних технології при ідентифікації ризиків та оцінюванні їх впливу на показники фінансово-економічного стану підприємства;

— комплексне відображення витрат, пов'язаних з діяльністю із забезпечення стійкого функціонування підприємства в системі бухгалтерського обліку та звітності;

— розроблення (адаптація) аналітичних моделей діагностики ступеня кризового стану підприємства та його контрагентів;

— оцінювання рівня економічної надійності контрагентів;

— формування системи обліково-аналітичних показників, що виступають індикаторами оцінювання економічної безпеки власного підприємства.

Розширення організаційно-методичних інструментів обліку та аналізу для підвищення достовірності облікової інформації та зниження рівня професійного ризику бухгалтера вбачаємо в запровадженні на вітчизняних підприємствах механізму управління професійним ризиком бухгалтера. В основу якого покладено імплементацію в систему бухгалтерського обліку спеціальних методів перевірки, захисту інформації, експертного оцінювання тощо, властивих економічній безпеці. Метою такої імплементації є недопущення виникнення негативних тенденцій спричинених діяльністю облікового персоналу, пов'язаною з навмисним чи ненавмисним маніпулюванням обліковими даними, розголошенням комерційної таємниці, некваліфікованим професійним судженням, що знижує достовірність інформації, а відтак впливає як на фінансові наслідки прийнятих на її основі рішень, так і на репутацію підприємства.

УДК:657:4

Матієнко-Зубенко І. І.,
к. е. н., доцент, доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В умовах жорсткої конкуренції діяльність суб'єктів господарювання вимагає від керівників різних рівнів уміння ефективно управляти не тільки фінансово-господарськими процесами, а й ризиками шахрайств і маніпуляцій як всередині підприємства,